

PRELIMINARNA ANALIZA OPERACIJE »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - Pripravniki« ZA OBDOBJE OD MARCA 2010 DO JUNIJA 2014

Helena Kocjančič, skrbnica projekta Pripravniki

Socialna zbornica Slovenije (v nadaljevanju: SZS) je od leta 2010 upravičenec na operaciji »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - Pripravniki« (ISARR, koda OP13.2.4.1.05.0001) v okviru 4. razvojne prioritete: »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, 4.1 prednostne usmeritve »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju: operacija/program/projekt).

Operacija se izvaja s ciljem, da se v okviru javnega razpisa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - Pripravniki« (v nadaljevanju: javni razpis) izbere projekte prijaviteljev, ki bodo izvedli do 500 zaposlitev pripravnikov na področju socialnega varstva, skladno z veljavno zakonodajo na področju socialnega varstva, in sicer za obdobje trajanja pripravništva, z namenom pridobivanja in krepitev njihovih sposobnosti, znanj, veščin in spretnosti, s ciljem, da opravijo pripravništvo in strokovni izpit, ki omogoča neposredno zaposlitev na področju socialnega varstva.

V projekt so se vključili iskanci prve zaposlitve - pripravniki na področju socialnega varstva, ki iščejo prvo zaposlitev po pridobljeni stopnji in vrsti izobrazbe, kot jo predpisuje veljavni Zakon o socialnem varstvu (v nadaljevanju: ZSV) za pripravnika na področju socialnega varstva, ki so se s socialno varstvenimi vsebinami kot delovnim področjem priložnosti srečali. Projekt poleg usposabljanja prvih iskalcev zaposlitve na področju socialnega varstva zajema tudi izvajanje različnih oblik pomoči ter spoznavanje potreb uporabnikov socialno varstvene dejavnosti.

V analizi bo na kratko predstavljeno delovanje projektne pisarne in rezultati, doseženi v času operacije od marca

2010 do junija 2014. V prvem delu analize so predstavljene aktivnosti projektne pisarne ter aktivnosti zaposlovanja in usposabljanja pripravnikov v okviru operacije, ki zajema procese izvedbe javnega razpisa, izobraževanja in spremljanja izvajalcev projekta, medtem ko usposabljanje in zaposlovanje pripravnikov vključuje mentorstvo, izobraževanje in usposabljanje pripravnika za samostojno delo in pripravo na strokovni izpit na področju socialnega varstva. V drugem delu analize so prikazani statistični podatki, ki nakazujejo uspešnost izvedbe projekta in so podlaga k utemeljitvi, zakaj je tovrstni projekt upravičen in potreben za uspešno usposabljanje novih kadrov na področju socialnega varstva.

I. DELOVANJE PROJEKTNE PISARNE

SZS v okviru operacije izvaja aktivnosti projektne pisarne ter aktivnosti zaposlovanja in usposabljanja pripravnikov. Zaposleni v projektne pisarni v skladu s sistemizacijo delovnega mesta, pogodbe o izvajanju in sofinanciranju operacije, Navodili PT in Navodili OU ter področno zakonodajo opravljajo aktivnosti, ki zadevajo pripravo in vodenje projekta v okviru projektne pisarne.

A) AKTIVNOSTI PROJEKTNE PISARNE

V okviru aktivnosti projekte pisarne imajo zaposleni nalogo, da pripravijo in izvedejo javni razpis ter spremljajo izvajanje projektov pri izvajalcu, preverjajo ustreznosti izvedenih aktivnosti s strani izvajalcev ter preprečujejo, odkrivajo, evidentirajo in odpravljajo nepravilnosti na ravni projekta in tudi omogočajo delovanje kontrolorjev, revizorjev, nadzornih in tehničnih misij organov Evropske unije in Republike Slovenije ter redno obveščajo posredniško telo o izvedenih ukrepih.

Priprava javnega razpisa se je začela leta 2010 na podlagi predhodno spreje-

tega programa, ki je bil potrjen s strani Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Pripravo in izvedbo javnega razpisa je spremljala Služba za Evropski socialni sklad na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Direktorata za trg dela in zaposlovanje (v nadaljevanju: MDDSZ/posredniško telo).

SZS je v okviru operacije izvedla 4 javne razpise za skupaj 580 pripravniških mest. Na razpis je prispelo skupaj 628 vlog, od tega je bilo s sklepom izbranih 496 vlog, ki so izpolnjevale pogoje javnega razpisa. V projekt se je na podlagi pogodbe o izvedbi projekta vključilo 486 pripravnikov, ki so z izvajalci sklenili pogodbo o zaposlitvi. SZS je zoper sklep o zavrnitvi ali zavrnjenju vloge prijavitelja na javnem razpisu prejela 12 pritožb, ki jih je obravnaval II. stopenjski organ na MDDSZ in je pritožbe prijaviteljev zavrnil. Na javni razpis iz leta 2012 in 2013 ni bilo vloženih tožb zoper odločitve razpisne komisije.

Postopek izvedbe javnega razpisa je bil kontroliran na kraju samem s strani Službe za kontrolo na MDDSZ. Ugotovitev kontrolne komisije so bile, da je bil postopek javnega razpisa izveden v skladu z določili javnega razpisa in predpisi, ki urejajo to področje.

V času operacije so bili nad delom projektne pisarne izvedeni tudi drugi nadzori, in sicer s strani:

- Urada RS za nadzor proračuna, ki je izvedel sistemsko revizijo nad izvajanjem operacije in pregled dokumentacije, ki se nanaša na operacijo. Komisija je ocenila, da sistem deluje dobro, potrebne so manj pomembne izboljšave.
- Službe za kontrolo, ki je izvedla kontrolo na kraju samem, pregledan je bil vzorec 11 % vseh upravičenih stroškov, izplačanih do dneva kontrole na kraju samem. Vzorčni pregled originalne dokumentacije je potrdil upravičenost stroškov v takšni višini, kot jih je upravičenec zahteval na Zahtevkih za izplačilo in posredoval na posredniško telo. Komisija je

ugotovila, da upravičenec postopa v skladu s pogodbenimi določili.

Računskega sodišča RS, in sicer na PT je bila posredovana dokumentacija za vzorec, zajet v drugostopenjsko reviziranje dveh izvajalcev iz javnega razpisa 2010. SZS čaka na poročilo.

Projekta pisarna je v okviru 100 % administrativne kontrole pri upravičencu, ki vključuje pregledovanje zahtevkov za izplačilo izvajalca projekta ter dokazil o upravičenih stroških skladno z Navodili PT in pogodbo o izvedbi projekta, do konca junija 2014 oddala v sistemu ISARR 57 zahtevkov za izplačilo stroškov za aktivnosti zaposlovanja in usposabljanja pripravnikov. Zahtevki za izplačilo so podlaga za črpanje sredstev in kritje upravičenih stroškov za izvajalce projekta. Projektna pisarna v času operacije iz naslova stroškov za aktivnosti projektne pisarne oddala v ISARR sistemu 45 zahtevkov za izplačilo stroškov. SZS je do konca junija 2014 v sistemu ISARR oddala skupaj 102 zahtevka za izplačilo upravičenih stroškov celotne operacije.

SZS je v času izvedbe javnega razpisa in za potrebe izvajanja projekta izvedla skupaj 9 delavnic, za potencialne prijavitelje na javni razpis in izbrane prijavitelje na javnem razpisu, in sicer:

- štirikrat informativno delavnico za potencialne prijavitelje na javni razpis, ki zajema predstavitev pogojev javnega razpisa in vsebina razpisne dokumentacije;
- štirikrat delavnico za izvajalce projekta, ki zajema seznanitev z navodili in zahtevami za izvajanje in poročanje o sofinanciranem projektu »Pripravniki« in sicer s postopkom pravilne priprave zahtevkov in dokumentacije za povračilo upravičenih stroškov na projektu, skladno s Pogodbo o izvedbi projekta;
- enkrat delavnico za izvajalce projekta, ki zajema seznanitev s postopkom pravilne priprave zahtevkov in dokumentacije za povračilo upravičenih stroškov na projektu ter s spremembami Navodil za izvajanje projekta. Na vseh 9 delavnicah je bilo skupaj prisotnih 529 udeležencev.

B) AKTIVNOSTI ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA PRIPRAVNIKOV

Zaposleni v projektni pisarni v okviru aktivnosti zaposlovanja in usposabljanja

prilavnikov zagotavljajo izvedbo projekta pri izvajalcu ter spremljajo projekt, v katerem se pripravnik na podlagi pogodbe o zaposlitvi za čas pripravništva usposablja s ciljem, da pridobi znanja in veščine za samostojno delo ter se pripravi in pristopi k strokovnemu izpitu na področju socialnega varstva.

Usposabljanje pripravnikov poteka na dveh nivojih. Prvi nivo se izvaja v okviru notranjega usposabljanja pripravnika, ki se izvaja pri izvajalcu pod vodstvom mentorja, skladno s programom pripravniškega usposabljanja. Drugi nivo vključuje zunanje usposabljanje pripravnika, ki vključuje izobraževanje in udeležbo na seminarju iz izbirnega področja ter na seminarju za pripravo na strokovni izpit s področja socialnega varstva. Pripravniki so v času pripravniškega usposabljanja, skladno z določbo javnega razpisa in pogodbe o izvedbi projekta, krožili pri drugem delodajalcu v trajanju 10 delovnih dni, in sicer v septembru 2011, v maju 2012, v juniju 2013 in v maju 2014.

Usposabljanje pripravnikov je vodeno neposredno s strani mentorja, ki izpolnjuje pogoje po pravilniku za pripravništvo in kot predpostavko za kvalitetno izvedbo mentorstva in pripravništva izkazuje znanja iz andragoško-pedagoških vsebin. Mentor je dolžen pripraviti program pripravniškega usposabljanja, ki vsebuje načrt dela s pripravnikom, podatke o poteku pripravniškega usposabljanja ter druge elemente splošnega in posebnega dela programa, ki jih določa pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva.

Tudi mentorji so imeli v času projekta možnost izobraževanja in sicer v okviru zunanjega usposabljanja v obliki enkratne udeležbe na enodnevnem seminarju, ki je vključeval andragoško-pedagoške vsebine.

Skupno število mentorjev je bilo 283, ki je v času operacije opravilo mentorstvo 486 pripravnikom. SZS je izdala 486

soglasij k mentorstvu. V času pripravniških usposabljanj je prišlo do zamenjave mentorjev, zato je bilo naknadno izdanih še 28 soglasij, od tega je bilo 25 nadomestnih mentorjev.

V tem obdobju je bilo v okviru usposabljanja izvedenih 4339 mentorstev ter 407 seminarjev iz izbirnih vsebin za pripravnike in andragoško-pedagoških vsebin za mentorje.

Po zaključku projekta je v pogodbenem roku strokovni izpit opravilo 223 pripravnikov oziroma 57 %. Po roku so pripravniki, ki so bili neuspešni v prvem pristopu, ponovno pristopili in opravili strokovni izpit, to število se je povzpelo skupaj na 313 pripravnikov oziroma 80 % vseh pripravnikov, ki so zaključili projekt.

II. PRIKAZ STATISTIČNIH PODATKOV O PROJEKTU

V program je bilo vključenih 486 pripravnikov, od tega 453 žensk, od vseh pripravnikov je bilo 88 mladih do 24 let, od tega 85 žensk. V času pripravniškega usposabljanja je bilo na dan 30. 6. 2014 ocenjeno naslednje stanje na operaciji (glej tabelo spodaj):

V projekt so vključeni pripravniki, ki so z izvajalcem podpisali pogodbo o zaposlitvi za čas pripravništva. V projekt je bilo vključenih 486 pripravnikov. Od tega je do 30. 6. 2014 projekt zaključilo 390 pripravnikov. Zaposlitev za čas pripravništva je prekinilo 7 pripravnikov zato, ker so se zaposlili drugje. Podobni razlogi za skrajšanje pripravništva so bili tudi pri 25 pripravnikih, ki so projekt zaključili po 9 mesecih. Prišlo je tudi do 30 podaljšanj projekta oz. pripravništev zaradi porodniških dopustov ali daljših bolniških odsotnosti (na podlagi delovno pravne zakonodaje so izvajalci dolžni za čas odsotnosti projekt podaljšati največ do 12 mesecev).

Projekt se je	JR 2010	JR 2011	JR 2012	JR 2013	Skupaj
vključilo	134	143	120	89	486
zaključilo	131	139	116	4	390
prekinilo	3	4	0	0	7
skrajšalo	17	4	0	4	25
podaljšalo	9	10	6	5	30
nadaljuje	0	0	4	85	89

A) ORGANIZACIJSKA STRUKTURA IZVAJALCEV PROJEKTA GLEDE NA ŠTEVILO PRIPRAVNIKOV

Projekt izvajajo izvajalci, ki so pravna ali fizična oseba, registrirani za opravljanje dejavnosti socialnega varstva v Republiki Sloveniji. Med njimi je bilo največ centrov za socialno delo, to je 58 % od vseh vključenih. Izvajalcev iz nevladnih organizacij je evidentiranih 19 % od vseh vključenih (glej tabelo spodaj).

Organizacijska struktura izvajalcev projekta	Število	%
Center za socialno delo	284	58
Dom za starejše (JZ)	52	11
Varstveno delovni center	31	6
Center za usposabljanje, delo in varstvo	19	4
Zavod za oskrbo na domu	6	1
Nevladne organizacije (zavodi, društva, s. p., d.o.o., d.d.)	91	19
Drugi javni zavodi	3	1
Skupaj	486	100

B) IZOBRAZBENA STRUKTURA PRIPRAVNIKOV PO ZAKONU O SOCIALNEM VARSTVU

V projekt so vključeni iskalci prve zaposlitve - pripravniki na področju socialnega varstva, ki iščejo prvo zaposlitev po pridobljeni stopnji in vrsti izobrazbe, kot jo predpisuje veljavni ZSV za pripravnika na področju socialnega varstva, in sicer diplomanti različnih družboslovnih smeri (psihološke, pedagoške, socialne in sociološke, pravne in upravne smeri ter drugih družboslovnih smeri, določenih v 69. členu ZSV), ki se s socialno varstvenimi vsebinami kot delovnim področjem srečujejo prvič. Med njimi je bilo največ pripravnikov s pridobljeno izobrazbo na Fakulteti za socialno delo, to so socialni delavci, in sicer 75 % od vseh vključenih pripravnikov v projekt (glej tabelo spodaj).

Vrsta izobrazbe po 69. členu ZSV	Število	%
Socialni delavec	365	75
Pravnik	38	7,75
Sociolog	37	8
Pedagog	15	2,75
Psiholog	15	3,5
Upravni delavec	14	2,5
Teolog z ustrežno specializacijo	1	0,25
Organizator socialne mreže	1	0,25
Skupaj	486	100

C) PRIKAZ REALIZACIJE PO POSAMEZNEM KAZALNIKU DO 30. 6. 2014

SZS spremlja uspešnost operacije in sicer zbira podatke o številu udeležencev, ki so uspešno dokončali program; mentorjev, vključenih v program; udeležencev v programih izobraževanja in usposabljanja; podprtih mrež NVO; vključenih pripravnikov ter zaposlitve pripravnikov po zaključenem projektu. Podatki so izbrani na podlagi dokumentacije, ki je vodena preko evidenc o operaciji in poročil s strani izvajalcev o izvedbi projekta. Stanje po posameznem kazalniku je na dan 30. 6. 2014 naslednje:

- Število udeležencev, ki so uspešno dokončali program, vključuje podatek o številu pripravnikov, ki so uspešno opravili strokovni izpit s področja socialnega varstva v 90 dneh po zaključku programa. Strokovni izpit je v roku opravilo 223 pripravnikov ali 57 % pripravnikov. Pomembno je poudariti, da pripravniki, ki niso uspeli opraviti strokovni izpit v pogodbenem roku, so strokovni izpit opravljali zunaj roka, skupno število je naraslo in šteje 313 pripravnikov ali 80 % vseh pripravnikov, ki so zaključili projekt.
- Število mentorjev, ki so izvedli mentorstvo pripravniku za čas pripravništva, je bilo 283 strokovnih delavcev. Skupaj so izvedli mentorstvo 486 pripravnikom.
- Število evidentiranih udeležencev, vključenih v program izobraževanja in usposabljanja za pripravnike, ki so se udeležili programov usposabljanja ali seminarja z izbirnega področja (1 seminar pri izvajalcu izobraževanja po 2 dni ali pri 2 izvajalcih izobraževanja po 1 dan) ter seminarja za pripravo na strokovni izpit (2 dni), je 407 udeležencev.
- Število podprtih mrež NVO oz. število izvajalcev projekta, ki izvajajo socialno varstveno dejavnost v okviru nevladnega - neprofitnega sektorja, je bilo 91 projektov ali povprečno 19 % vseh izvajalcev vključenih v projekt.
- Število vključenih oseb v projekt je bilo 486 pripravnikov. Od tega jih je pripravništvo zaključilo 390, v času operacije je pogodbo o izvajanju projekta prekinilo 7 pripravnikov zaradi druge zaposlitve zunaj projekta, projekt nadaljuje še 89 pripravnikov.
- Število ohranjenih zaposlitev oziroma število rednih zaposlitev po opravljenem pripravništvu pri istem

ali drugem izvajalcu znaša 138 zaposlitev, to je povprečno 35 % zaposlitev. V prvi polovici projekta je bil delež zaposlitev višji, znašal je v povprečju 57 %, in sicer prvo leto 66 % in drugo leto 48 % zaposlitev. Delež zaposlitev se je zmanjšal po letu 2012 zaradi sprejetja Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki ni dovoljeval novih zaposlitev v javnem sektorju.

III. MNENJA PRIPRAVNIKOV O PROJEKTU PRIPRAVNIKI

SZS je s strani nekaterih pripravnikov ob zaključku pripravništva prejela zahvale in pohvale glede izvajanja projekta. V analizo so vključena le nekatera prispela mnenja pripravnikov, ki so uspešno zaključili projekt, in sicer:

- Pravnik na Društvu Projekt Človek (JR 2013), na programu za otroke in mladostnike, pravi: »Projekt se mi zdi dobra možnost vključevanja mladih na trg dela, saj je dobro organiziran in nudi pridobivanje znanj in izkušenj pod mentorstvom, kar je na začetku kariere zelo pomembno in olajša prehod v samostojno opravljanje dela. Projekt je po mojih izkušnjah zelo dobro voden in nadziran. Imela sem priložnost, da sem se podrobno seznanila z delom v Društvu Projekt Človek in da sem tudi sama izvajala določene delovne naloge. Ves čas mi je bila zagotovljena strokovna podpora in mentorstvo. Z delom sem zelo zadovoljna, pridobila sem ogromno novega znanja in izkušenj.«
- Pravnik na Centru za socialno delo Ljubljana Meste Polje (JR 2012) pravi: »Na centru za socialno delo sem dobil širok in poglobljen vpogled v socialno varstvo v Sloveniji. Poleg zelo raznovrstnega dela, ki me je prisililo k uporabi širokega spektra znanja, pridobljenega na Fakulteti za socialno delo, sem dobil izredno podporo mentorice in sodelavcev na oddelku koordinatorjev obravnave v skupnosti, ki so mi omogočili zelo hitro napredovanje in učinkovitost pri delu. Zelo sem vesel, da mi je pripravništvo uspelo dobiti. Po mojih izkušnjah minulega pripravniškega leta menim, da je pripravništvo v Sloveniji nujni del usposabljanja za dobro delo v socialnem varstvu, in se zahvaljujem Socialni zbornici, ki ga podpira in organizira.«

3. Pripravnik v Varstveno delovnem centru Nova Gorica (JR 2013) pravi: »Možnost enoletnega pridobivanja dragocenih delovnih izkušenj je za mladega diplomanta nujno potrebna priložnost, ki je v sedanjih razmerah konstantnega krčenja financ v javnem sektorju gotovo ne bi uspela pridobiti. Tako sem izpolnila tudi glavni pogoj za pristop k strokovnemu izpitu iz socialnega varstva, kar je za nadaljnje delo v stroki socialnega dela ključnega pomena. Hvaležna sem za možnost in priložnost, ki sem jo z vključitvijo v program Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve v socialnem varstvu dobila v Varstveno delovnem centru Nova Gorica. Izjemen strokovni zgled mentorice je in bo vplival na izgradnjo moje profesionalne identitete, delo z uporabniškim sistemom pa me je kot socialno delavko utrdilo v želji po novih znanjih in izzivih.«
4. Pripravnik v Varstveno delovnem centru Nova Gorica (JR 2013) pravi: »Mislim, da je pripravništvo na področju socialnega varstva nujno potrebno, za učinkovito pridobitev konkretnih in splošnih znanj iz tega področja. Pripravnik ima tako edinstveno možnost, da lahko spozna velik del področij, na katerih bo kot strokovni delavec v prihodnosti deloval. V času enoletne zaposlitve lahko preveri in izpopolni svoje strokovno znanje in ga s pomočjo drugih strokovnjakov umesti na teoretično in praktično poklicno raven. Mislim tudi, da so pridobljene tehnike, veščine in znanja v času pripravništva nepogrešljivi za uspešno opravljen strokovni izpit in nadaljnje delo bodočega strokovnega delavca. Sama bi brez možnosti vključitve v projekt iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva do tako velike količine pridobljenih znanj in izkušenj le stežka prišla. Strokovna podpora mentorice in ostalih strokovnih delavcev mi je dala možnost edinstvenega pridobivanja znanja, predvsem na področjih, kjer sem bila prej brez izkušenj in iz strokovnega vidika neopremljena. Izredno pozitivna delovna izkušnja, ki mi jo je Varstveni delovni center Nova Gorica v sodelovanju s Socialno zbornico Slovenije omogočil, bo za vedno zaznamovala mojo osebno rast in profesionalno pot bodoče strokovne socialne delavke.«

IV. UTEMELJITEV POTREBE PO PRIPRAVNŠTVU IN CELOVITI USPOSOBLJENOSTI V JAVNEM SEKTORJU IN NEVLADNIH ORGANIZACIJAH TER ZAHTEVNOSTI DELA V POVEZAVI S SAMOSTOJNOSTJO PRI DELU

Na trgu delovne sile je čedalje več diplomantov z družboslovno smerjo, ki ustrezajo strokovnemu profilu in izobrazbi za poklic in delovno mesto na področju socialnega varstva, ki ga določa ZSV, saj se je zakonodaja v zadnjem obdobju spremenila na način, da je čedalje več strokovnih izobrazb, primernih za izvajanje nalog v socialnem varstvu, posledično pa so ti diplomanti upravičeni do pripravništva.

SZS je mnenja, da je pripravništvo za strokovne delavce v socialnem varstvu nujno, ker iskalcem prve zaposlitve zagotavlja možnost praktičnega usposabljanja pri delu z uporabniki v socialnem varstvu in s tem omogoča dvig kvalitete izvajanja dejavnosti socialnega varstva, regionalno razpršenost in razporeditev po sektorjih (javni, nevladni in zasebni sektor), skladno s potrebami po strokovnih delavcih glede na strokovne profile, ki so za izvajanje javnih pooblastil in nalog po zakonu nujno potrebne.

Iz posnetka stanja potreb po pripravnikih v letu 2014 je SZS na krajši vprašalnik prejela odgovore 100 organizacij, od tega 77 organizacij izkazuje potrebe po 122 pripravniških mestih. Naj opomni, da je ustreznih diplomantov za tovrstna delovna mesta čedalje več, saj se je zakonodaja v zadnjem obdobju spremenila na način, da je čedalje več strokovnih izobrazb primernih za izvajanje nalog v socialnem varstvu, posledično pa so upravičeni tudi do pripravništva. Od vrnjenih vprašalnikov je na vprašanje »kako se financira pripravništvo« odgovorilo 92 organizacij, in sicer: 6 organizacij pripravništvo financira iz lastnih virov, 70 organizacij preko Evropskega socialnega sklada, 13 organizacij preko Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije in 3 organizacije so se razvrstile pod drugo.

To že na omejenem vzorcu izkazuje, da se bodo delodajalci brez zakonske in finančne ureditve področja pripravništva odločali za način zaposlovanja, ki bo po pravilu v nasprotju z zahtevami v obstoječih sistemizacijah o delovnih mestih v

javnih zavodih, na področju zaposlovanja v nevladnih organizacijah pa prihaja do različnih improvizacij in dogovorov, ki izkazujejo pravno neurejenost. Zaradi povečane gospodarske in socialne krize je prišlo do sinergij in sicer se na področju socialnega varstva izkazuje kadrovske primanjkljaje.

V. ZAKLJUČEK

Socialna zbornica Slovenije kot nosilka javnega pooblastila pripravništvo vseskozi spremlja, nadzira njegovo izvajanje ter omogoča in izvaja različna usposabljanja tako pripravnikov kot tudi mentorjev z namenom, da se ohranja visoka raven strokovnega dela in pomoči uporabnikom na področju socialnega varstva ter da mladim omogoči kakovosten prehod iz študija v delo.

Iz podatkov, ki jih evidentira SZS, je razvidno, da je bilo od leta 1999 do danes evidentiranih 1475 pripravništev. SZS je za 1074 pripravništev pridobila finančna sredstva in sicer 588 pripravništev je bilo financiranih preko javnih del, 486 pripravništev pa preko Evropskega socialnega sklada. Za financiranje ostalih 401 pripravništev je poskrbel delodajalec sam. Pomembno je poudariti, da se je SZS v tem času vseskozi prizadevala za ureditev financiranja pripravništev preko proračuna Republike Slovenije.

SZS izvaja operacijo »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva – Pripravniki« od 1. 3. 2010 dalje. Aktivnosti v projektni pisarni v okviru programa se po pogodbi zaključijo s 30. 9. 2015. Do 31. 10. 2015 mora SZS na posredniško telo posredovati zadnje zahteve za izplačilo. Predvideni zaključek vseh dejavnosti programa je 31. 12. 2015, ko bodo prišla še zadnja izplačila iz proračuna.

SZS je v okviru operacije vseskozi usmerjala vključene organizacije, da so se iskalci prve zaposlitve, z ustreznimi zaključenimi izobraževalnimi programi za delo na področju socialnega varstva, usposobili za samostojno delo na področju socialnega varstva. Na ta način so bile organizacije z zaposlovanjem prvih iskalcev zaposlitve spodbujene, da so skupaj s SZS soustvarile pogoje za pluralizacijo področja z razvijanjem nevladnega sektorja ter strokovno podporo socialno varstvenim programom. Z operacijo so bili omogočeni usposabljanje in

nove možnosti zaposlitve za iskalce prve zaposlitve po zaključeni izobrazbi za strokovnega delavca po zakonu o socialnem varstvu, posredno pa se je krepil nevladni sektor. Aktivnosti operacije so prispevale k usposabljanju za področje socialnega varstva ter usposabljanju za izvajanje socialnovarstvenih programov v javnih zavodih in nevladnih organizacijah, posredno pa tudi k spodbujanju novih oblik pomoči osebam s socialnimi stiskami in težavami zaradi materialne ogróženosti in socialne izključenosti. Skratka, s to operacijo je bilo omogočeno usposabljanje in izobraževanje kandidatov, slednje vodi k večji konkurenčnosti in zmanjševanju diskriminacije na trgu delovne sile.

SZS ocenjuje, da se program zaposlovanja prvih iskalcev zaposlitve na področju socialnega varstva Pripravniki izvaja uspešno, kar izkazuje tako mnenja izvedenih nadzorov kot zadovoljstvo izvajalcev in pripravnikov ter širše javnosti. Rezultati so vidni pri izpolnjevanju pogodbenih rokov v okviru aktivnosti projektne pisarne, javnega razpisa ter izvedbe kontrol in izplačila zahtevkov za izplačilo, pri realizaciji finančnega načrta, pri dobrem sodelovanju z izvajalci projekta (svetovalke pri kontrolah izvajalca usposablajo za delo na projektu), pri izvajanju nalog s strani zaposlenih (te zajemajo tudi nadurno delo, posebej velja omeniti opravljeno delo strokovnih delavcev SZS - generalnega sekretarja

in dveh strokovnih delavcev za čas javnega razpisa) ter pri podpori univerze in sindikatov, ki projekt ocenjujejo kot pomemben prispevek pri zaposlovanju in usposabljanju za samostojno delo mladih diplomantov družboslovnih smeri in projekt želijo podpreti tudi v prihodnje.

SZS je mnenja, da je pripravništvo za strokovne delavce na področju socialnega varstva nujno in da je potrebno tako s strani strokovne javnosti kot socialnih partnerjev ter države podpreti nadaljevanje projekta Pripravniki, ker bomo le tako kos novim izzivom, ki jih kriza neizprosno zahteva.